

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili
KİT Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sn. Mahir ÜNAL tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 25.02.2016

Ömer Fethi GÜRER

Niğde Milletvekili

Bolkar Dağları eski adıyla **Bulgar Dağları** Konya, Niğde ve İçel (Mersin) illerine yayılmış, en yüksek noktası 3.524 metre rakımlı, tektonik bir dağ silsilesidir. (Viperabulgardaghica) adındaki zehirli yılan türü dünyada sadece bu dağda yaşamaktadır. Medetsiz Zirvesi Toros Dağları'nın Bolkar Dağları olarak isimlendirilen dağlık bölgesinin en yüksek doruğudur.

Tabal Krallığına ait olduğu bilinen Bulgarmadeni yazıtının, bir bakıma Tabal Krallığı'nın şimdilik güney sınırını oluşturan doğal yapıdaki Bolkar Dağları'nda bulunması, yazıtın özel yönünü de gözler önüne sermektedir. Yazıtta, Prens Tarhunzas, Kral Warpalavas'ın hizmetkârı olduğunu ve kralın, Muti Dağı'nın yani (Gülek Boğazı) denetimini kendisine bıraktığını belirtir. 1875 yılında keşfedilen yazıt, M.Ö. 738-710 yılları arasına tarihlendirilmektedir.

Yazıtta şu satırlar yer almaktadır:

"Ben Tarhunazi, Prens, Tarhuwarta'nın oğlu. Kral Warpalawa'nın kahraman, vazal hizmetkârı(yım).
Ve beyim Kral Warpalawa'ya iyi hizmet ettim. Ve o bana tanrı Muti Dağı'nı verdi.
Tanrı Tarhu ve Kubaba beni zaten (önceden) ?diler.
Ve onları.....ettim.
Ve beyim Warpalawa'yı iyi bir şekilde yükselttim (?).
Fakat o bana sür'atli (?) katırlar verdi.
Ve Tarhunazi bu tanrılara her yıl kurban eder.
Ve ona Muti (dağı) tanrıları iyi gelirler (yönelirler).
Bu yazıtı (?) kim kazırsa, (silerse, parçalarsa)
Bu kimseyi(sileni parçalayanı) Fırtına Tanrısı ve tanrılar sürsünler (kovsunlar).
Ve Ay Tanrısı onu yakalasın (alsın).
Ve Tanrı Nikaruha onu yesin.
Tanrı Kupa(pa) <onu>.....sin.¹

3378

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili
KİT Komisyonu Üyesi

Günümüze değin Kaya Yazıtındaki kopma ve tahribatın Mustafa KALAÇ'ın, 'Bolkar-Maden Kaya Yazıtı' adlı makalesindeki çizimlerde sağlam ve okunaklı olduğunu görebilmekteyiz. 1973 yılından bu ana kadarki zaman sürecinde, yazıtta oluşan tahribatın nedeni ciddi ve yok edici olduğu açıkça görülmektedir. Yağmur, kar, fırtına ve ısı farklarının etkisi ile kaya yazıtında ciddi kopma ve yıpranmaların hızla devam ettiği, bu tür yıpranmaları ve kopmaları önlemeye yönelik sağlama işlemlerinin gerektiği görülmektedir.

Yazıtla ilgili olarak, 24/12/2014 tarihinde Radikal.com.tr sitesi ve gazetesinde olduğu gibi aynı tarihlerde bütün ulusal medyada haberler yer almıştır.

1-En eski maden ocağı yazıtı olarak ifade edilen yazıttaki 2015 yılı kapsamında güneş, yağmur, kar gibi etkenlerin neden olduğu doğal aşınmanın ve yok olmanın(Kaya yazıtın, sol üst çerçevesini doğrudan etkileyen, 1. 2. ve 3.sıradaki bölümlerinde yok olmuştur) engellenmesi için yağmur, kar ve güneşten korunması için arkasını kaya bloklarına verecek kaya sızıntılarını da bertaraf edecek bir çatı uygulamasının yapılacağı belirtilmiştir. Yapılmış mıdır?

2-Koruma altına alınan yazıtın bir mulajının da aynı yılda çıkartılarak Niğde Müzesi Hitit Teşhirinde sergileneceği belirtilmiştir. Sergilenmekte midir?

3- 2013 yılında Müze Müdürlüğünce inceleme sonucu yazıtın %8'lik kısmının bozulduğu, bu bozulmanın bugün itibariyle hangi boyutlarda olduğu bilinmelidir. Tahribat ne ölçüdedir?

4- Yazıtın korunmasına yönelik olarak, alana müze müdürlüğü giderek durum incelemesi yapmakta mıdır?

5-Niğde İl Kültür Müdürlüğü'nde ve Müzesi bünyesinde gerek anıtlara gerekse eserlere müdahale ederek koruma uygulamalarını yapacak, acil müdahale edecek restoratörü, konservatörü var mıdır? Varsa ne işler yapmaktadır?

6-Kültür Bakanlığı'nın bu korumaya yönelik projeden haberi var mıdır? Valiliğin bu projeden haberi var mıdır?